

S. Sayısı : 6

Türkiye - İngiltere Adli muzaheret mukavelenamesine müzeyyel 10 şubat 1939 tarihinde imzalanan ek mukavelenamenin tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Adliye encümenleri mazbataları (1/369)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı: 6/1643

12 - IV - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türk - İngiliz adli muzaheret mukavelenamesine müzeyyel olarak 10 şubat 1939 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan ek mukavelenamenin kabul ve tasdiki hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 6 - IV - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Birleşik Krallığı arasında 28 son teşrin 1931 tarihinde Ankarada imza edilmiş olub 28 haziran 1932 tarih ve 2045 numaralı kanun ile tasdik edilmiş ve 12 haziran 1933 tarihinde meriyet nevkine girmiş bulunan Muzahereti adliye mukavelenamesi ahkâmının Filistin ve Şarkî Ürdüne teşmili hususunda 10 şubat 1939 tarihinde Ankarada bir ek mukavelename imzalanmıştır.

Memleketimizle Filistin ve Şarkî Ürdün arasındaki adli münasebatı kolaylaştırmak maksadı ile akdedilmiş olan bu ek mukavelenamede, Türkiye - İngiltere muzahereti adliye mukavelenamesine bazı ilâveler yaparak, bu mukavelename ahkâmının mevzuabı iki memlekete teşmili istihdaf edilmiştir.

Türkiye - İngiltere muzahereti adliye mukavelenamesinin 17 nei maddesinde, mukavelename ahkâmının İngiliz mandası altındaki araziden hiç birine kendiliğinden teşmil edilmeyeceği tasrih olunmuş ve imza protokolüne merbut listede de mukavelename ahkâmının tatbik edileceği İngiliz dominyon, müstemleke ve protektoraları tadad olunmuştur. Bu kere imza olunan ek mukavelename mucibince bu listeye Filistin ve Şarkî Ürdün gibi İngiliz mandası altında bulunan iki memleketin ilâvesi, adli müzaheret mukavelenamesinin esas metnine de bir ilâve yapılmasını icab ettirmiş ve bu sebeble, ek mukavelename ile, Muzahereti adliye mukavelenamesinin 1 nei maddesinde İngiltere tebaasını tarif eden bendin sonuna, İngiltere tebaası tabirinin İngiltere mandası altında bulunan arazi ahalişi dahil olmak üzere, Büyük Britanya himayesi altında bulunan bütün şahıslara şamil olduğunu tasrih eden bir fıkra ilâve olunmuştur.

Bu babda tanzim olunan kanun lâyihası ile birlikte türkçe ve ingilizce nüshaları ilişik olarak takdim edilen işbu ek mukavelenamenin kabulü Yüksek Meclisin tasviblerine arz olunur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Eesas No. 1/369

Karar No. 37

4 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

Türk - İngiliz adli muzaheret mukavelenamesine müzeyyel olarak 10 şubat 1939 tarihinde Ankarada imzalanmış olan ek mukavelenamenin kabul ve tasdiki hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 6 - IV - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası encümenimize havale edilmekle Hariciye vekilinin huzurile tedkik edildi:

Hariciye vekilinin verdiği izahata ve kanunun esbabı mucibe lâyihasında dermeyan edilen mütaleatna nazaran kanun lâyihası Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı arasında 28 son teşrin 1931 tarihinde Ankarada imzalanan muzahereti

adliye mukavelesi ahkâmının Filistin ve Şarkî Ürdüne teşmilini istihdaf eden kanun lâyihası encümenimizce muvafık görülmüştür.

Havalesi veçhile Adliye encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye E. Rs.	M. M.	Kâtib
Konya	İstanbul	Tokad
A. M. Göker	A. Ş. Esmer	
Antalya	Diyarbakır	Elâzığ
Dr. C. Tunca	Zeki M. Alsan	F. A. Aykaç
Erzurum	İstanbul	İzmir
P. Demirhan	Dr. İ. Tali Öngören	H. Menteşe
	Kars	
	Gl. M. Akyüz	

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Eesas No. 1/369

Karar No. 5

15 - XI - 1940

Yüksek Reisliğe

Türk İngiliz adli muzaheret mukavelenamesine müzeyyel olarak 10 şubat 1939 tarihinde Ankarada imzalanmış olan ek mukavelenamenin kabul ve tasdiki hakkında Hariciye vekilliği tarafından hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 6-IV-1940 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının Hariciye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize de havale ve tevdi buyurulması üzerine ihtiva eylemekte olduğu hükümler tedkik ve müzakere olundu.

Türkiye Cumhuriyeti ile Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı arasında cari olan muzahereti adliye mukavelenamesi hükümlerinin İngiliz mandası altındaki araziden hiç birine kendiliğinden teşmil edilemeyeceği zikri geçen

mukavelenamenin 17 nci maddesinde tasrih edilmiş bulunmaktadır.

Memleketimizle Şarkî Ürdün ve Filistin arasındaki adli münasebetleri kolaylaştırmak maksadile ve zikri geçen 17 nci madde hükümleri nazara alınmak suretile hazırlanmış olan Türk - İngiliz adli muzaheret mukavelenamesine ek mukavelenin kabul ve tasdikını tazammun eden kanun lâyihası encümenimizce de muvafık görülmüştür.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Çorum	Zonguldak	Konya
Münir Çağıl	Şinasi Derrim	G. Gültekin

Antalya	Kayseri	Balikesir	Mardin	Hatay
Numan Aksoy	R. Özsoy	O. Niyazi Burcu	H. Menemencioglu	Bekir S. Kunt
Bursa	Tokad	Kastamonu	Trabzon	Manisa
Atif Akgüç	S. Atanç	Abidin Binkaya	F. A. Barutçu	A. Tümer

HÜKMETİN TEKLİFİ

Türk - İngiliz Adli müzaheret mukavelenamesine müzeyyel olarak 10 şubat 1939 tarihinde Ankarada imzalanmış olan Ek mukavelenamenin kabul ve tasdikine dair olan kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Kırallığı arasında 28 sonteşrin 1931 tarihinde Ankarada münakid müzahereti adliye mukavelenamesine müzeyyel olarak 10 şubat 1939 tarihinde Ankarada imzalanan Ek mukavelename kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına Adliye ve

Hariciye vekilleri memurdur.

6 - IV - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	S. Arıkan
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Fayik Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.	
A. Çetinkaya	N. Topcoğlu	

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ İLE BÜYÜK BRİTANYA VE ŞİMALİ İRLANDA
BİRLEŞİK KIRALLIĞI ARASINDA 28 TEŞRİNİSANI 1931 DE ANKARADA
İMZALANAN HUKUK VE TİCARET İŞLERİNE MÜTEALLİK ADLİ MUA-
MELÂTA DAİR MUKAVELEYİ MUADDİL EK MUKAVELE

Türkiye Reiscümhuru ile Majeste Büyük Britanya, İrlanda ve Denizler ötesinde bulunan Bri-
tanya Dominyonları Kralı ve Hindistan İmparatoru, 28 teşrinisani 1931 de Ankarada imzalanmış
olan Hukuk ve Ticaret işlerine müteallik Adli muamelâta dair Mukavelenin bazı hükümlerini de-
ğiştirmek ve tamamlamak isteğinde bulduklarından, bu maksad ile, bir Ek Mukavele akdine karar
vermişler ve, Murahhasları olmak üzere :

Türkiye Reiscümhuru :

Hariciye Vekili Bay Şükrü Saracoğlu, İzmir Mebusu.

Majeste Büyük Britanya, İrlanda ve Denizler ötesinde bulunan Britanya Dominyonları Kralı
ve Hindistan İmparatoru :

Büyük Britanya ve Şimali İrlanda için:

Majeste Britanya Kralının Türkiye Cümhuriyeti nezdinde Fevkalâde Sefir ve Murahhası
The Right Honourable Sir Percy, Iyham Loraine, Baronet, G. C. M. G.,

Murahhas tayin etmişlerdir.

Bu Murahhaslar, usulüne muvafık bulunan salâhiyetnamelerini birbirlerine tebliğ ederek aşı-
ğıdaki hususlarda ittifak etmişlerdir:

Madde — 1

Yukarıda sözü geçen Mukavele ile, ona bağlı İmza Protokolünde aşağıdaki değişiklikler yapı-
lacaktır :

(a) İmza Protokolüne bağlı listede sayılan araziye : (Şarkî Ürdün hariç olmak üzere) Filistin,
ve Şarkî Ürdün ilâve olunacaktır.

(b) Mukavelenin 1 nei maddesinin sonuna şu ilâve yapılacaktır : (Majeste Kral tarafından,
üzerlerinde mandat kabul edilmiş bulunan arazi ahalişi dahil olmak üzere, Britanya himayesi al-
tında bulunan bütün şahıslar dahi, bu kabildendir.)

Madde — 2

İşbu Ek Mukavele tasdik olunacak ve tasdiknameler Londrada teati edilecektir. Mukavele, tas-
diknamelerin teatisi tarihinde meriyete girecektir.

Yukarıdaki hükümleri tasdik etmek üzere, isimleri geçen Murahhaslar işbu Ek Mukaveleyi imza
etmişler ve mühürlemişlerdir.

İkisi de aynı derecede muteber olmak üzere türkçe ve ingilizce, iki nüsha olarak, Ankarada ya-
pılmıştır.

İmza : Percy Loraine

Ankara, 10 şubat 1939

İmza : Ş. Saracoğlu